हे अग्ने दिवो द्युलोकस्य सम्बन्धि अर्णमुदकं त्वमछजिगासि आभिमुख्येन गछसि गा स्तुतिगत्योर्ह्वादिः अभ्यासेत्वं छान्दसम् अछाभिराप्तुमिति शाकपूणिः [निरु॰ ५.२१.] निपातस्य चेति [पा॰ ६.३.१३६.] अछेत्यस्य संहितायां दीर्घः आपो वा ऽअस्य दिवोऽर्णास्ता एष धूमेनाछैतीति [७.१.१.२४.] श्रुतिः । किं च ये देवा धिष्ण्या ऊचिषे ऊचिरे उच्यन्ते धियो बुद्धीरिन्द्रियाणि इच्छन्ति प्रेरयन्ति धिष्ण्याः प्राणरूपा देवास्तान्देवांश्च त्वमछजिगासि अभिगछसि । ऊचिषे ब्रूञः कर्मणि लिट् पुरुषवचनयोर्व्यत्ययः । प्राणा वै देवा धिष्ण्यास्ते हि सर्वा धिय इच्छन्तीति [७.१.१.२४.] श्रुतिः । किं च रोचने दीप्तिरूपे मण्डले वर्तमानस्य सूर्यस्य परस्तादुपरिष्टाद्या आप उपतिष्ठन्ते अवस्तादर्वेरधस्ताच्च या आप उपतिष्ठन्ते ता अपश्च (24.) त्वमभिजिगासीत्यन्वयः त्वमेवैते रूपैः परिणमसीति भावः ॥४९॥

पुरीष्यासो॑ऽअग्नयः॑ प्रावणेभिः॑ सजोष॑सः ।
जुषन्तां॑ यज्ञम॑द्रुहो॑ऽनमीवा इषो॑ महीः ॥५०॥

अनुष्टुप् । बहुवचनमिष्टकापेक्षम् अग्नयः एते इष्टकारूपा यज्ञमस्मदीयमिमं यागं जुषन्तां सेवन्ताम् अनमीवा नास्ति अमीवा व्याधिरशनायाबुभुक्षारूपो याभिस्ता अनमीवा क्षुधातृष्णानिवर्तिकाः महीः महतीः बहुला इषः अन्नभक्षीश्चाग्नयो जुषन्ताम् । कीदृशा अग्नयः पुरीष्यासः पुरीषेभ्यः पशुभ्यो हिताः पुरीष्याः आज्जसेरसुक् । तथा प्रवणेभिः प्रवणैः प्रकर्षेण वनन्ति सम्भजन्ति विषयानिति प्रवणानि मनांसि तैः सजोषसः समानप्रीतयः मनसा प्रीतियुक्ता इत्यर्थः अन्येषामपि दृश्यतऽइति [पा॰ ६.३.१३७.] संहितायां प्रावणेति दीर्घः बहुलं छन्दसीत्येत्वम् (25.) । तथा अद्रुहः न द्रुह्यन्तीत्यद्रुहः अहिंसितारः परस्परं प्रीतियुताः ॥५०॥

इडा॑मग्ने पुरुद॒ꣳस॑ꣳ स॒निं गोः शश्वत्तम॑ꣳ हव॑मानाय साध ।
स्यान्नः॑ सू॒नुस्तन॑यो विजावाग्ने सा ते॑ सुमतिर्भू॑त्वस्मे ॥५१॥

का॰ [१७.१.११.] इडामग्नऽइति पश्चिमे प्रतिमन्त्रमुत्तरतः । इडामग्नऽइति अग्न्वयेन प्रतिमन्त्रं पश्चिमे द्वे पादमात्र्यौ पक्षे तिरश्च्यौ उदग्लक्षणे उपदध्यात् उत्तरतोऽवस्थितो दक्षिणामुखः इडामिति दक्षिणाम् अयं तऽइत्युत्तरामिति सूत्रार्थः ॥